

REFERAT

Vedlegg nr. 1

Styringsgruppen for Miljøløftet

Møte 6/2022 | **Klokkeslett:** 09.00 - 12.00 | **Dato:** 19.09.2022

Møtested: Hotell Ørnen

Saksbehandler: Aina Haugstad

Dato: 21.09.2022

	Navn	Part
<i>Møtedeltakere</i>	Ingrid Dahl Hovland	Vegdirektør
	Jon Askeland	Fylkesordfører, Vestland fylkeskommune
	Thor Haakon Bakke	Byråd, Bergen kommune
	Sara Sekkingstad	Ordfører, Alver kommune
	Siv Høgtun	Ordfører, Askøy kommune
	Trine Lindborg	Ordfører, Bjørnafjorden kommune
	Tom Georg Indrevik	Ordfører, Øygarden kommune
	Kjell Kvingedal	Direktør, Statsforvaltaren i Vestland
	Øivind Støle	Konst. direktør, Jernbanedirektoratet
	Aina Haugstad	Sekretariatet, Miljøløftet
<i>Øvrige</i>	Malin Bismo Lerudsmoen	Statens vegvesen
	Tone Oppedal	Statens vegvesen
	Kristian Hella Bauge	Statens vegvesen
	Rune Haugsdal	Vestland fylkeskommune
	Håkon Rasmussen	Vestland fylkeskommune
	John Martin Jakobsen	Vestland fylkeskommune
	Ragnhild Dalsbø	Vestland fylkeskommune
	Anne Iren Fagerbakke	Bergen kommune
	Eystein Venneslan	Askøy kommune
	Astrid Elisabeth Håvik	Jernbanedirektoratet
	Ørjan Raknes Forthun	Alver kommune
	Johnny Breivik	Øygarden kommune
	Anders Kjetland	Sekretariatet, Miljøløftet
	Kristoffer Sandvik Monsen	Sekretariatet, Miljøløftet
	Eva Mari Pettersen	Sekretariatet, Miljøløftet

Saksliste

Sak 49/22 Godkjenning av innkalling og sakliste

Vedtak: Innkalling og sakliste er godkjent.

Sak 50/22 Godkjenning av referat fra møtet i Styringsgruppen 17.06.22

Vedtak: Vedlagt referat er godkjent med foreslåtte endringer.

Sak 51/22 Belønningsmidler til holdningskampanje i Øygarden

Vedtak: Styringsgruppen stiller seg bak at kr. 200 000,- av belønningsmidlene avsatt til Øygarden kommune, benyttes til holdningskampanje i tråd med vedlegg 2. I tråd med etablert praksis, sender sekretariatet anmodning om utbetaling til Vestland fylkeskommune.

Sak 52/22 Bybanen BT4 - Overskriding i høve til styringsramma

Rune Haugsdal (fylkesdirektør) og Håkon Rasmussen (direktør for mobilitet og kollektiv), orienterte. Etter en intern gjennomgang i VLFK har det blitt avdekket overskridelser på om lag 1 mrd. kroner. Deler av beløpet er håndtert gjennom handlingsprogrammet, mens det er behov for å finne finansiering til i overkant av 400 mill. kr. Det arbeides med forslag til hvordan overskridelsene kan håndteres. Kostnadene knyttet til Sykkelstamveien passerer sannsynligvis P85, her er det startet prosess for behandling i Stortinget. Fylkesutvalet (FUV) har bedt om at saken behandles på nytt hos dem, før endelig vedtak fattes i Miljøløftets styringsgruppe. Det er også bestilt en ekstern evaluering hvor konklusjon ventes våren 2023.

SVV ba om at det presenteres prognose for inneværende år med en plan for hvordan denne skal håndteres, i tillegg til ny sluttprognose med oversikt over evt. mindreforbruk på fondsmidlene. Thor Haakon Bakke (Bergen) understreket at det er nødvendig med gode prosesser rundt vurderingene av hvordan overskridelsene skal håndteres, både når det gjelder bompengefinansiering, porteføljestyling, eller omdisponering av tidligere avsatte midler. Ingrid Dahl Hovland (møteleder) ba om at dette blir klarert før neste møte.

Vedtak: Miljøløftets styringsgruppe tek saka til orientering. VLFK kjem tilbake med ei sak som viser sluttprognose og avvik fordelt etter finansieringskjelder.

Sak 53/22 Vurdering av behovet for reforhandling eller tilleggsavtale

Aina Haugstad (sekretariatet), presenterte saken i møtet.

I diskusjonen pekte Siv Høgtun (Askøy) på at vi må forholde oss til avtaleteksten og at vedtak i Miljøløftets styringsgruppe blir kommunisert til lokalpolitisk nivå. Innretningen i denne saken ivaretar innholdet i avtalen. Thor Haakon Bakke (Bergen), understreket behovet for å ha god fremdrift og ba om at saken blir satt på dagsorden til politisk styringsgruppemøte i 2022. SVV bekreftet at dette ønsket blir videreformidlet til Samferdselsdepartementet.

Vedtak: Miljøløftets styringsgruppe ønsker at reforhandling i denne omgang, blir gjort i form av ein tilleggsavtale med det føremål å sikre finansieringa av bybanen til Åsane. Dette blir spelt inn frå Miljøløftet til dagsorden til møtet i politisk styringsgruppe hausten 2022. Behovet for reforhandling blir vurdert på nytt etter at ny NTP er lagt fram.

Vedtaket blir meldt til lokalpolitisk orientering.

Sak 54/22 Sluttrapport EY

Rapporten legges frem til orientering og viser med det at arbeidet med omorganisering er avsluttet. I denne sammenheng viste sekretariatsleder til vedtaket fra sak 55/21:

«Styringsgruppen ber om at ny organisering evalueres innen utgangen av 2022».

Erfaringene til nå er at implementeringen fremdeles er i startfasen og at Prioriteringsrådet og sekretariatet opplever at det er for tidlig med en omfattende evaluering. Kjente utfordringer vil adresseres og forbedres. En evaluering er ønsket, og sekretariatet vil komme tilbake med forslag til hvordan, i et fremtidig møte.

Vedtak: Styringsgruppen tar saken til orientering.

Sak 55/22 Kollektivprioritering på innfartsårer

Kristian Hella Bauge (SVV), presenterte saken.

Det ble gitt støtte til at utredningen skal vurdere kommuneoverskridende innfartsårer, også på fremtidig veinett. Representantene fra omegnskommunene understreket at dette er en støtte til å få frem mer kunnskap om mulighetsrommet, og at dette ikke skal forplikte til tiltak. Disse vil kreve en lokalpolitisk forankring.

Det var enighet rundt en åpen tilnærming til alternativer og mer utradisjonelle tiltak, som f.eks. senking av fart, vurdering av kryss og omdisponering av areal. Også ønsket om lokal skiltmyndighet, fjerning av sambruksfelt og målsetninger om at bussene ikke skal stå halvtomme i kø, ble trukket fram. Regelverk, vurdering av ulike hensyn og målkonflikter må identifiseres.

Det er ønske om noen kortsiktige tiltak/ piloter i påvente av ferdig rapport. Den forrige rapporten inneholder forslag til tiltak som kan testes ut. Videre vil firetrinnsmodellen som skal benyttes, åpne for at resultater fra hvert trinn formidles fortløpende. Jon Askeland (VLFK), ba om at det til neste møte blir presentert forslag til tiltak og lokale tilpasninger.

Vedtak: Styringsgruppen slutter seg til innholdet i saken. Sekretariatet følger opp at det utarbeides prosjektark til neste rullering av handlingsprogram.

Partene starter arbeid med pilotering av mindre tiltak og legger fram forslag i neste møte.

Sak 56/22 Forespørsel om deltakelse i forskningsprosjekt

Sekretariatet informerte om at partene kommer til å bli kontaktet og invitert til deltakelse i et phd-prosjekt som studerer byvekstavtalen og beslutningsprosessene rundt porteføljestyling.

Vedtak: Styringsgruppen tar saken til orientering.

Sak 57/22 Bypakke Bergen: Handlingsrom i Bypakke Bergen 2023-2037

Ragnhild Dalsbø (VLFK) orienterte om mulighetsrommet innenfor gjeldende proposisjon, med utgangspunkt i forventet gjeld og eksisterende bindinger for BT₄ og Hjellestadveien. Handlingsrommet har et spenn på 10 mrd. Analysen baserer seg på resterende

innkrevingsperiode og avslutning innen utgangen av 2037. Behovet for ny proposisjon avhenger av kostnader og statlige andeler. Øivind Støle (Jernbanedirektoratet) etterlyste en analyse av sammenhengene mellom takster og trafikk. SVV kunne bekrefte at en slik analyse er bestilt internt.

Thor Haakon Bakke (Bergen) skal legge frem sak for bystyret om at takstene for elbiler reverseres, i tråd med nye retningslinjer fra Samferdselsdepartementet. Dette kan gi økte inntekter allerede fra 1.1.2023. Det vil også gjøres større grep, på noe lenger sikt (sommeren 2024). Jon Askeland (VLFK) understreket at endring i bompengetakster krever vedtak i både Bergens og i fylkeskommunens politiske organer. Inntektene stuper og Bypakke Bergen har allerede en finansieringsutfordring. Samlet sett må virkemidlene virke kollektivfremmende. Malin Bismo Lerudsmoen (SVV) minnet om at reverseringen av tilskudd til reduserte bompenger er en avgjørelse som må tas i Bypakke Bergen, mens bruken av tilskuddet, er en avgjørelse som må tas i Miljøløftet.

Vedtak: Bergen kommune viser til regjeringens melding om reversering av bompengereduksjonen knyttet til bompengeforliket. Bergen kommune ønsker med dette som bakgrunn å reversere vedtaket om reduksjon i bompenger som ble vedtatt våren 2020, sak 97/20 22.04.2020, i bystyret i Bergen og fylkestinget i Vestland. Det vil fremmes en sak til bystyret og fylkestinget om dette snarest mulig. Det må fattes likelydende lokalpolitiske vedtak i Bergen bystyre og fylkestinget i Vestland.

Bergen kommune viser til styringsgruppens vedtak i sak 33/22, 29.04.2022, og understreker viktigheten av at det arbeides videre med en utredning som balanserer behovet for økte inntekter og ønsket trafikkreduksjon og som samtidig opprettholder en økonomisk belønning for nullutslippskjøretøy. Utredningen bør foreligge våren 2023 for å sikre god tid for diskusjon og sikre lokalpolitiske vedtak i tide for å ha virkningsdato fra 1.7.2024.

Sak 58/22 Eventuelt

Brev fra Samferdselsdepartementet

Malin Bismo Lerudsmoen (SVV) orienterte om brevet «Videre arbeid med byvekstavtalene» som ble sendt til partene 30. august 2022. Staten står ved de forpliktelsene i de inngåtte avtalene, men vil i større grad framover måtte vurdere bevilgningsnivået til byvekstavtalene fra år til år. Selv om det har vært gode forklaringer til mindreforbruket, er situasjonen med store beløp som akkumuleres på fond krevende i en tid med trangere økonomisk handlingsrom. SVV ser nå oppfølgingen av disse avvikene, blant annet gjennom mer realistisk budsjettering og bedre koordinering i budsjettprosesser. Deler av tilskudd til bedre kollektiv og belønningsmidler for 2022 holdes tilbake, og etter dialog med fylkeskommunen om prognose for bruk av midler i 2022 og 2023, vil det gjøres en vurdering av om de tilbakeholdte midlene for 2022 skal betales ut. Ingrid Dahl Hovland (møteleder, SVV) understreket at det er nødvendig å se hele porteføljen under ett og viktig med god kostnadsstyring per år.

I brevet vises det også til at regjeringen har endret vilkår for bruk av tilskudd til reduserte bompenger og bedre kollektiv. Hvis lokale myndigheter ønsker å endre bruken av tilskuddsmidlene i byvekstavtalene slik det er åpnet for i Prop. 111 S (2021–2022), vil det være behov for lokalpolitisk behandling. Brevet endrer ikke på eksisterende

beslutningsprosesser. Dvs. at bypakke Bergen beslutter endringer som gjelder bompenger, mens hvordan tilskuddsmidlene skal brukes, må ses på i Miljøløftet.

Thor Haakon Bakke (Bergen) oppfordret til at oppslutningen rundt Miljøløftet hensyntas og at dersom det blir aktuelt for Staten å holde tilbake midler, så må dette ramme Bergen kommune og Vestland fylkeskommune, ikke nabokommunene.

Politisk styringsgruppe

Dato er satt til 27. oktober. Dette er samme dag som neste møte i styringsgruppen. Møtetiden utvides til 9-14. Forventningene til å drøfte tilleggsavtale og avklaringer rundt videre prosess er notert, og SVV spiller dette inn til departementet.

Nasjonal transportplan fremskyndes

I forbindelse med arbeidet knyttet til ny nasjonal transportplan, vil transportvirksomhetene få to oppdrag: ett utredningsoppdrag med frist 23. januar 2023, og ett prioriteringsoppdrag, trolig med frist i slutten av mars. Planen skal legges fram i 2024. Malin Bismo Lerudsmoen leder arbeidsgruppen med tema Bypolitikk. Kommuner og fylkeskommuner skal involveres i arbeidet, foreløpig ved at KS er invitert til å delta i arbeidsgruppen. Fristen for deloppdraget er 7. desember.

De lokale partene gav uttrykk for bekymring knyttet til kommuners og fylkeskommuners representasjon i arbeidsgruppen. Erfaringene fra tidligere har vært at målkonflikter ikke har kommet tydelig nok frem. Fylkesveiene bør også være med i utredningene, ettersom dette er første NTP hvor det er målområder knyttet til fylkesveier.

Endring i bemanning i sekretariatet

Tone Oppedal (SVV), orienterte. Miljøløftets sekretariat er ett av byvekstavtaleområdenes sekretariater som jobber godt og som har løst oversikten over finansieringskilder spesielt godt. Derfor har Eva Mari Pettersen blitt invitert til å videreutvikle dette arbeidet på tvers av by- og avtaleområdene. Stillingsprosenten vil være på inntil 40% og lengden på oppdraget er ikke fastsatt. Sekretariatsleder vil komme tilbake med en sak til neste møte i styringsgruppen om hva dette vil si for sekretariatet sin kapasitet og bemanning.

Årsmelding/ statusrapport

Jon Askeland (VLFK) meldte at det fra politisk hold er et sterkt ønske om at denne kommer før sommeren. Dette ble støttet av Bergen kommune, som ønsker at handlingsprogram og årsmelding skal behandles i samme møte. Sekretariatsleder pekte på at dette i praksis kan la seg gjøre, men understreket at det i så tilfelle vil påvirke både størrelse og innhold på rapporten. Sekretariatet er avhengig av tall som i stor grad produseres hos partene, disse må også levere i tide. Det ble foreslått at man starter en diskusjon om hva som trengs når, for å utvikle årsmeldingen videre. Sekretariatet følger opp dette i prioriteringsrådet.

Vestland fylkeskommune sine politiske organ ønsker å være tettere på møtene i Miljøløftets styringsgruppe

Jon Askeland (VLFK) meldte at det fra politisk hold er ønske om å være enda mer orientert om møtene i Miljøløftets styringsgruppe ved at møtene i fremtiden blir streamet. Fylkeskommunen tilbyr møteplass med muligheter for streaming når deres nye bygg åpner.

Nivået av bompenger i regionen

Som del av diskusjonen rundt sak 57/22, løftet Tom Georg Indrevik (Øygarden) i sak til eventuelt et ønske om at man får mer kunnskap om hva det totale bompengertrykket betyr for regionen, både i forhold til befolknings- og næringsutvikling. Selv om man anerkjenner lokalpolitisk kontroll, ble det oppfordret til at partene i denne avtalen ser til hverandre og på det totale bompengertrykket. Det ble bedt om at det blir meldt tilbake en egen sak om mulighetene for en slik kunnskapsinnhenting til neste møte.

Øivind Støle (Jernbanedirektoratet) anerkjente at finansieringskilder og tilgrensende bompengepakker er en krevende konstellasjon. Det å utvide avtalen til å omhandle en regionpakke kan evt. være en diskusjon på lengre sikt.